

Täysistunto

Torstai 1.3.2018 klo 15.59—20.06

18. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työntekijöiden ja ammatinharjoittajien lisäeläkeoikeuksista

Hallituksen esitys HE 177/2017 vp
Valiokunnan mietintö StVM 1/2018 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 18. asia. Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö StVM 1/2018 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Keskustelu

19.37 **Krista Kiuru sd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esittelen sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietinnön tätä ehdotusta koskien. Kyseessä on ehdotus, jonka pohjalta säädetään työntekijöiden ja ammatinharjoittajien lisäeläkeoikeuksista. Lailla pantaisiin täytäntöön jäsenvaltioiden välisen työntekijöiden liikkuvuuden edistämistä lisäeläkeoikeuksien hankkimista ja säilyttämistä parantamalla koskevista vähimmäisvaatimuksista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi. Lisäksi täydennettäisiin yhteisön alueella liikkuvien palkattujen työntekijöiden ja itsenäisten ammatinharjoittajien lisäeläkeoikeuksien suojaamisesta annetun neuvoston direktiivin täytäntöönpanoa. Lakia ei sovellettaisi lakisääteisiin eläkkeisiin, ja lain on tarkoitus tulla voimaan 1. päivänä toukokuuta 2018.

Arvoisa puhemies! Valiokunnan mukaan käsittelyssä olevilla lisäeläkkeillä on Suomessa vähäinen merkitys. Useimmissa jäsenmaissa direktiivin tarkoittamat eläkkeet kuitenkin tarjoavat merkittävän osan eläketurvasta ja monissa maissa ainoan ansioihin sidoksissa olevan osan. Valiokunta toteaa, että direktiivi soveltuu lähtökohtaisesti varsin huonosti Suomen eläkejärjestelmään, jossa lisäeläkkeiden käyttötarkoitus on ollut toisenlainen, sillä lisäeläkkeitä on Suomessa käytetty pääsääntöisesti työntekijöiden sitouttamiseen ja palkitsemiseen.

Valiokunta pitää tätä lakiehdotusta kannatettavana. On hyvä, että direktiivi implementoidaan ilman kansallista lisäsääntelyä. Valiokunta pitää myös tärkeänä, että esityksessä hyödynnetään direktiivin mahdollistamia rajoituksia ja sallitaan hallinnollista työtä helpottavia käytäntöjä. Valiokunnan mietintö on yksimielinen.

19.40 **Sari Essayah kd:** Arvoisa puhemies! Tämänkin lakiesityksen taustalla on direktiivi, ja voin sanoa, että näppini on tässäkin ollut jollakin tavalla mukana, koska olin varjoesittelijänä silloin, kun tätä Euroopan parlamentissa käsiteltiin, oman EPP-ryhmäni varjoesittelijänä. Oikeastaan syy, minkä tähden siihen pestiin ehdottomasti halusin päästä, oli

Pöytäkirjan asiakohta PTK 15/2018 vp

juuri valvoa, että tällä ei ole mitään tekemistä Suomen lakisääteisen eläkejärjestelmän kanssa. Kun meillähän tämä lisäeläkejärjestelmä on niin sanottuja kolmannen pilarin eläkekeitä eli nämä ovat meillä lähinnä tämmöisiä työntekijöitten sitouttamiseen ja palkitsemiseen liittyviä asioita, siinä koko ajan piti oikeastaan katsoa, että ne sanamuodot pysyvät sellaisina, että nämä eivät vähääkään vihjaa sitten sinne lakisääteiseen työeläkepuoleen, koska nämä rajauksethan ovat olleet Suomelle äärimmäisen tärkeitä. Nämä on itse asiassa siellä ihan meidän EU-liittymissopimuksissamme aikanaan silloin katsottu, että tämä meidän järjestelmämme on sellainen, mikä meille on tänne vuosien varrella kehitetty, ja me emme halua, että se missään määrin joutuisi sitten yhteisen EU-sääntelyn piiriin.

Täytyy kyllä se sanoa, että kun silloin käytiin aika paljon keskustelua näistä eurooppalaisista eläkejärjestelmistä, niin kyllä niistä todella monet ovat äärimmäisen hataralla pohjalla. Voisi sanoa, että Pohjoismaissa, Saksassa, Itävallassa ja Hollannissa on eläkejärjestelmät, joitten kestävyys on taattu, mutta sitten meillä on valtava määrä tämmöisiä pay as you go -järjestelmiä, joissa ei tehdä rahastointia edes osittain, sitten puhumattakaan Itä-Euroopasta, missä muistaakseni Unkarissa jopa oli niinä vuosina tilanne, jossa valtion budjetin katteeksi yhtäkkiä otettiin sitten kansalaisten eläkerahastoja. Täytyy sanoa, että siinä mielessä tämä meidän suomalainen eläkejärjestelmämme — vaikka aina, kun tuolla torilla käy, voisi kuvitella, että se on äärimmäisen huono — on Euroopan parhaimpia ja siinä mielessä sitä kyllä kannattaa suojella ja varjella. Niin kuin edustaja Kiuru totesi, tällä ei todellakaan Suomessa ole suurtakaan vaikutusta ja siinä mielessä sitten voidaan huoletta se täällä implementoida.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 177/2017 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.